

Globalizacijos poveikis darbo vietoms ir ES

Sužinokite daugiau apie globalizacijos naudą Europos Sąjungoje ir jos teikiamas užimtumo galimybes.

Globalizacija (Soo Ann Woon nuotr.)

Globalizacija sukuria didelį potencialą gerovės ir darbo vietų kūrimui, tačiau ji taip pat kelia iššūkių.

ES prioritetas – [išnaudoti globalizaciją savo labui](#) ir užtikrinti [socialinę Europą](#), kuri padėtų atleistiems darbuotojams susirasti naują darbą.

Darbo galimybės Europoje

Darbo vietų, kurias tiesiogiai ar netiesiogiai remia ES eksportas už Sąjungos ribų, skaičius nuolat auga. Jis padidėjo nuo 21,7 mln. darbo vietų 2000 m. iki **38 mln. 2019-aisiais**. Viena iš penkių darbo vietų ES priklauso nuo eksporto.

Darbo galimybės neapsiriboja eksportuojančiomis įmonėmis, jos apima įmones, tiekiančias joms prekes ir paslaugas.

Pavyzdžiui, Lietuvos eksportas į kitas pasaulio šalis padeda išlaikyti **358 tūkst. darbo vietų Lietuvoje** ir 31 tūkst. darbo vietų kitose ES šalyse. Savo ruožtu 49 tūkst. darbo vietų Lietuvoje priklauso nuo kitų ES šalių eksporto į kitas pasaulio šalis. Iš viso nuo ES eksporto į likusį pasaulį priklauso net 29 proc. Lietuvos darbo vietų.

Be to, šios darbo vietos yra vidutiniškai 12 proc. **geriau apmokamos** nei kitų ekonomikos sričių.

Neigiamas globalizacijos poveikis

Dėl globalizacijos didėja įmonių konkurencija, dėl to kai kurios jų gali būti uždaromos, perkeliamos į užsienį, o darbuotojai gali prarasti darbo vietas.

Labiausiai pažeidžiami ES sektoriai, kurie įdarbina **žemos kvalifikacijos darbuotojus**: tekstilės, drabužių, avalynės ir odos, pagrindinių metalų ir metalo gaminių bei apdirbamosios pramonės.

COVID-19 pandemija atskleidė būtinybę perkelti **kritinių sektorių ir produktų, tokių kaip vaistai, gamybą** atgal į Europą.

Šiuo metu įmonių perkėlimo praktika daugiau vykdoma rytų negu vakarų valstybėse. Daugiausiai jų perkeliama į Šiaurės Afrikos ir Azijos šalis.

Nors bendri tarptautinės prekybos liberalizavimo rezultatai yra teigiami, kai kurie sektoriai smarkiai nukentėję, o prisitaikymo laikotarpis, per kurį darbuotojai turi pereiti į kitus sektorius, gali sumažinti pradinę naudą.

Globalizacijos fondas: daugiau pagalbos netekus

https://multimedia.europarl.europa.eu/en/globalisation-fund-more-help-after-redundancy_N01-PUB-181205-GLOB_ev

Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas

Dėl globalizacijos **netekusiems darbo** žmonėms paramą teikia 2006 m. įkurtas **Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas atleistiems darbuotojams**.

Iš šio solidarumo fondo bendrai finansuojama įdarbinimo politika, kuria siekiama vėl įdarbinti darbuotojus arba kurti verslus. Finansuojami projektai apima švietimą ir mokymą, profesinį konsultavimą, taip pat pagalbą ieškant darbo, mentorystę ir verslo kūrimą.

2009 m. fondas buvo išplėstas, kad apimtų darbo vietų praradimą dėl didelių struktūrinių pokyčių, kuriuos sukėlė ekonomikos ir finansų krizė.

2021 m. balandžio mėn. EP nariai sutiko **atnaujinti taisykles** taip, kad fondą būtų galima panaudoti siekiant padėti didesnei daliai Europos darbuotojų.

Fondas gali būti naudojamas:

- 1) kai viena bendrovė ir jos tiekėjai atleido daugiau kaip 200 darbuotojų, arba
- 2) kai daug darbuotojų netenka darbo konkrečiame sektoriuje viename ar keliuose kaimyniniuose regionuose;
- 3) teikti paraiškas dėl vienkartinės 22 tūkst. eurų investicijos nuosavam verslui pradėti arba darbuotojų perėmimui;
- 4) pasinaudoti specialiomis priemonėmis, pavyzdžiui, vaikų priežiūros išmoka, kuria gali pasinaudoti vaikus prižiūrintys asmenys, dalyvaudami mokymuose arba ieškodami darbo.

Nuo 2007 m. pagal pateiktas paraiškas valstybėms narėms iš viso išmokėta beveik 687,7 mln. eurų fondo bendro finansavimo lėšų **170 tūkst. atleistų darbuotojų** paremti. Pavyzdžiui, fondas

išleido 1,2 mln. eurų 303 atleistiems darbuotojams Ispanijoje ir 1,9 mln. eurų 559 darbuotojams Belgijoje.

Daugiau apie globalizaciją ir ES:

- [Globalizacija ir žmogaus teisės ES](#)
- [ES pasaulio prekyboje: faktai ir skaičiai \(infografikas\)](#)
- [ES prekybos politika: kaip tai veikia?](#)
- [Ekonominės globalizacijos nauda Europoje: pagrindiniai faktai](#)